

Franci Horvat Brez fotoaparata ne grem nikamor

Skoraj vsakdo ima kakšno skrivnost, ki jo težko deli s svetom. Fotograf, popotnik, **alpinist** in pisec Franci Horvat jih je kar 26 dal na svetlo v vodniku **Čarobni zakladi Slovenije**. Gre za naravne bisere nekoliko višje nad morjem, kjer je 70-letni Celjan vesel, kjer je lepo, kjer se počuti svobodnega in malodane ozdravljene dolinskih bremen in bolezni.

GREGA KALIŠNIK

Ste zavezanci zanesljivemu, predvsem pa radostnemu, lahkogemu koraku navkreber že slišali za Janezov bivak na Javorci, jezero Vodotočnik, Vzhodne Skočnike Belega potoka ali Šunikov vodni gaj v Lepeni? Verjetno so vam bližje Vranja peč, Viševnik in Slemenova špica. Naštete in še pest naravnih lepot družijo to, da jih Franci Horvat časti kot čarobne zaklade Slovenije.

Celjan Franci, ki je pred nekaj pihljaji vetra praznoval 70 let, se spominja, da ga je prvič v hribe peljala mama, ko je imel štiri leta. »Izjemno se mi je dopadlo. Mama je tedaj kar precej hodila, šla sva na Klemenčo jamo nad Logarsko dolino, že leto pozneje pa sem šel s starejšim hribovcem na Ojstrico.« Komur to kaj pomeni, povejmo, čez Klemenčo jamo in čez Škarje na vrh Ojstrice in nazaj. Pri petih letih. Ojstriška tura je odraščajočemu fantu dolga leta pomenila vse.

Z mamo je obredel še marsikateri bližnji vzpon, Okrešelj, Korošico ... S časom so mu osvojene markirane poti postale premalo in »nekako sem zašel na brezpotja«. Najprej lažja, ob zahtevnejših pa je spoznal, da potrebuje zanje obsežnejše znanje. Vpisal se je v celjsko **alpinistično** šolo, »a šele pri dvajsetih letih«. Po opravljenem uku so ga kajpak začela vabiti tudi tuja gorstva.

DEŽELE INKOV SO MU BLIZU

Julijske in Kamniško-Savinjske Alpe, Karavanke, malone vse v Sloveniji, Dolomiti, Centralne Alpe, Dofineje, Calanques pri Marseillu, v Avstriji Visoke Ture, Grossglockner, potujeva skozi njegovo osebno gorniško zgodovino. Leta 1985 se je pridružil odpravi v Turčijo, zaradi kurdskih nemirov se jim je najvišji, pettisočak Ararat sfižil, »iskali smo nadomestne štiritisočake«. In jih nekaj našli. Leta 1991 sta šla z Jocem Razpotnikom v perujske Ande, na šest-

tisočak Artensoraju, uspelo jima je, osvojila sta še nekaj pettisočakov, fascinantni Alpamayo pa se jima je zaradi slabega vremena izmuznil. Leta 1994 je bil spet v Peruju in Boliviji z Binetom Javernikom. »Dežele Inkov so mi blizu, kot bi imel pri njih korenine,« pravi. S kolegom sta osvajala vrhove nad Huarazom, glavčina pa je bila v Boliviji, vzpon na šesttisočak Huayna Potosi.

Leta 1996 sta šla z Matjažem Čukom v Nepal, namenila sta se na Pisco in Tharpa Chuli. Zaradi vremenskega obrata sta se iz baze za las umaknila v dolino, tedaj sta v tistih gorah umrla dva Slovenca. Čez štiri najst dni je Franciju in kameradu iz baznega tabora Anapurne le uspelo priti na čudovito razgledni pettisočak Tharpa Chuli.

Leta 1999 je bil Franci z Binetom Javernikom na vrhu Afrike Kilimandžaru, malodane šesttisočaku, pa tudi na drugem najvišjem afriškem očaku Mount Kenya. Zahtevnejše ture so se za Celjana z Afriko končale, no, skoraj. Leta 2000 je bil na vrhu Avstralije, Mount Kosciuszku, leto pozneje je plezal še v zahodnem delu ZDA. »Vseh vzponov imam 660, od tega 42 prvenstvenih.« Verjetno je jasno, da **alpinističnih**.

Franci Horvat je fotograf, svetovni popotnik, **alpinist** in publicist. Od kdaj pa v gorah zgolj ne pomni, ampak tudi fotografira? »Prvi fotoaparata sem dobil že za birmo, resno pa sem se s fotografijo začel ukvarjati leta 1997.« Po osemnajstih letih je zapustil službo v SIP Šempeter in leta 1999 dobil status samostojnega kulturnega delavca na področju fotografije. »S fotografijo sem se ukvarjal do penzije leta 2016, no, saj fotografiram še zdaj.« Najbližja mu je fotografija narave, pokrajine, tuja mu ni niti jamarska, pa tudi poročna in kaj podobnega. Dolgo se je upiral preskoku iz analognega v digitalno, »a trg je zahteval svoje, diapozitivi, ki jih imam enormno veliko, niso nikogar več zanimali.«

Svoje gore torej nosi v spominu, s fotografijami in pisno. »Izbirni vodnik **Čarobni zakladi Slovenije** je moja peta knjiga. Prva je bila *Sto vodnjakov na Slovenskem*, rojen sem 22. marca, na svetovni dan voda, voda mi je blizu.« Druga je bila avtobiografska *Timšel*, tretja je bila spet vodna, *Poti k izvirom*, četrta *Po poteh XIV. divizije*. Vse njegove knjige so fotografske.

SPOMIN, FOTOGRAFIJA, PISANJE

Mar gora ostane enako zasidrana fotografsko, pisno, spominsko, zgolj spomin ne bi zadoščal? »Za določene stvari bi, veliko stvari se pa sčasoma izgubi. O svojih poteh tudi predavam in marsičesa se spomnim ravno na podlagi posnetkov.« Fotografiranje v gorah zahteva čas, upočasni korak, gre navzgor enkrat samo potohodno, drugič zgolj fotografsko? »Vedno oboje. Zdaj je **alpinistični** del bistveno manjši, večji poudarek je na fotografiji, ki ji je podrejeno vse.« Večinoma tudi izbira ture. »Brez fotoaparata ne grem nikamor.«

V hribe hodi zaradi zdravstvene stanja zadnje čase manj. Težave so se začele pred štirimi, petimi leti z bakterijo v pljučih, »pred tremi, štirimi leti pa so mi odkrili raka na žolčevodu«. Na srečo v zelo zgodnji fazi, robotsko so mu odstranili žolč, žolčevod, del trebušne slinavke in tankega črevesa. Kontrolna preiskava je pokazala b.p., brez posebnosti, razsevkov ni bilo. Pred kratkim se je spopadal z ledvičnimi kamni, »pa še kaj bi se našlo.«

Nazaj h goram in hribom. Na domače, slovenske, pravi, je kajpak zelo navezan, so pa seveda tudi čarobni **alpinistični** spomini iz tujine, Kilimandžaro, pa dvakrat Matterhorn. Pri nas se najbolje počuti pri Janezovem bivaku na Javorci, »kjer se sprostim, umirim in očistim glavo«, že od otroštva mu je sila blizu tudi Okrešelj. Franci omeni Mrzle vode pod Špikom, ki jih v vodni-

ku po svetu čarobnosti ni, »so se pa tam lepote po vetrolomu pred nekaj leti skrile«. Izbor zgodb za vodnik **Čarobni zakladi Slovenije**, izšel je pri **Planinski založbi**, je bil zavezan preprostemu, ne pa objektivnemu, enoznačnemu merilu: »Kjer je najlepše.«

Nekateri cilji so lahko dostopni, nekaj je srednje zahtevnih, ena pot, k Dedcu pod grebenom Zeleniških špic, pa ima poseben pomen. »Če tega Dedca pozna deset ali petnajst ljudi v Sloveniji, je to veliko.« Tudi Franci sam te točke, če mu zanjo ne bi povedal France Malešič, ne bi našel.

Poleg osnovnih značilnosti izletov v vsakem poglavju doda svojo zgodbo oziroma doživetje poti, ob vsakem biseru so navedene njegova nadmorska višina, višina izhodišča in višinska razlika po poti.

Na začetku pogovora je sogovornik rekel, da je davno tega zašel na brezpotja. Pa je na brezpotjih tudi kdaj zašel? »Ne enkrat, sigurno večkrat, moram pa malo potrskati po lesu, da sem se iz neprijetnih situacij vedno rešil.« Drugače rečeno, nikoli ga ni bilo treba reševati. Po brezpotjih je precej več vandral na domačih vzpetinah kot onkraj meja.

NEKAJ JIH JE OHRANIL ZASE

V vodniku je 26 izbrank, »lahko bi jih bilo še enkrat toliko, takšnih bisero«. Bisernatost za Francija pomeni, da »se tam počutim lepo, je pa res, da v vodniku namenoma ni nekaterih, ki bi jih rad ohranil le zase«. Tudi to je imel v mislih ob nastajanju dela. Po brezpotjih večinoma hodi sam.

Zdaj 70-letnik hodi, kolikor mu dopušča zdravje. Ostalo mu je le petdeset procentov pljučne kapacitete, »tako da v kake visoke hribe ne morem. Lani smo bili v švicarskem Zermattu, šli smo na 3000 metrov in se mi je že kar poznalo.«

Mu pa gore pomenijo kraj, kjer »se počutim predvsem svobodnega. V dolini je človek ves čas izpostavljen takšnim in drugačnim vplivom, v gorah pa tega ni, pravzaprav v gorah te dejavnike odmislim in se mi ni treba ukvarjati s težavami, s katerimi se srečujem v dolini.«

Gore so, se strinjamo, po eni strani lahko sila romantične, po drugi strani pa na človeka prežijo z nevarnostmi. Je bil Franci kdaj na meji? »Bil, že na začetku **alpinistične** ka-

riere. Leto po vpisu v **alpinistično** šolo, po približno 40 vzponih, sem imel hudo nesrečo v Mrzli gori, padel sem 70 metrov globoko, a na srečo je vrh zdržala.« Nesreča ga je močno zaznamovala, okreval je deset mesecev. »En klin naju je s soplezalcem rešil. Med padanjem sem udaril ob skalo, šli so stegenica, gleženj, ličnica.« Če bi s telesom priletel na polico ali na tla, ga najverjetneje ne bi bilo več.

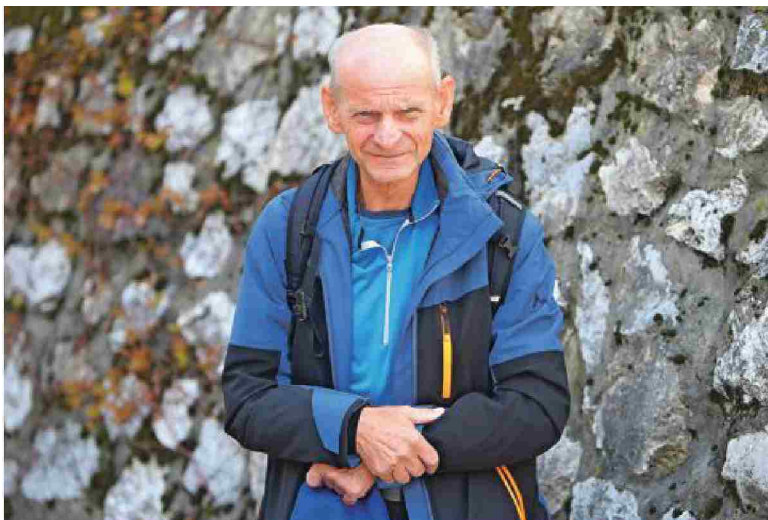
Redko se odloči tudi za **športno plezanje**, v dvorani ali, recimo, na Celjskem gradu. »Če ne bom več mogel hoditi, bo hudo. Tega se še kako zavedam,« sklene Franci.

POLEG OSNOVNIH ZNAČILNOSTI IZLETOV FRANCI V VSAKEM POGlavJU DODA SVOJO ZGODBO OZIROMA DOŽIVETJE POTI, OB VSAKEM BISERU SO NAVEDENE NJEGOVA NADMORSKA VIŠINA, VIŠINA IZHODIŠČA IN VIŠINSKA RAZLIKA PO POTI.

NEKATERI CILJI SO LAHKO DOSTOPNI, NEKAJ JE SREDNJE ZAHTEVNIH, ENA POT, K DEDCU POD GREBENOM ZELENIŠKIH ŠPIC, PA IMA POSEBEN POMEN. CE NE BOM VEC MOGEL HODITI, BO HUDO. TEGA SE ŠE KAKO ZAVEDAM. FRANCI HORVAT

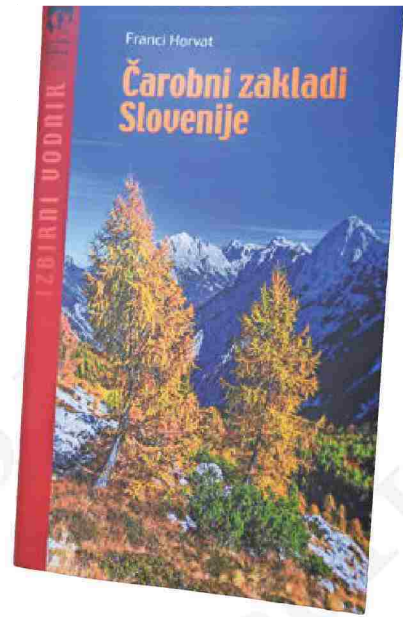
Na Zadnjiškem Ozebniku, v ozadju Razor FOTOGRAFIJE FRANCI HORVAT

Prvi fotoaparat je Franci Horvat dobil že za birmo, resno pa se je s fotografijo začel ukvarjati leta 1997. FOTO GREGA KALIŠNIK

Vhod v jamo Vranja peč s polzelske strani

Izbirni vodnik za gurmane višje ležečih slasti FOTO GREGA KALIŠNIK

Na poti k Janezovemu bivaku na Golteh

Konja na Vošči